

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.25.77.31

**Inventaris van het archief van de Fa.
Scheurleer en Zoonen, (1899) 1804-
1932 (1957) (De Nederlandsche Bank)**

Versie: 19-06-2018

Historisch archief DNB

Nationaal Archief, Den Haag 2009

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Selectie en vernietiging.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Ordening van het archief.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
ZB. Opbouw en instandhouding.....	11
ZB.03. Financieel beheer.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

De Nederlandsche Bank NV (DNB)

Periodisering:

archiefvorming: 1814-1980

oudste stuk - jongste stuk: 1643-1995

Archiefbloknummer:

P8

Omvang:

80 inventarisnummer(s); 888,35 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Fa. Scheurleer en Zoonen (1804 - 1932)

Scheurleer en Zoonens Bank N.V. (1917 - 1931)

Alphensche Bank (1916 - 1973)

Bodegravensche Bank (1904 - 1916)

Bodegravensche Bankvereniging (1916 - 1931)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De werkzaamheden van deze firma bestonden uit kredietverlening aan de middenstand, met name tuinders en vissers. De inhoud van het archief is daar een weerslag van.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Deels openbaar, deels beperkt openbaar (B). Ontheffing mogelijk na schriftelijke toestemming van De Nederlandsche Bank N.V.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, De Nederlandsche Bank NV (DNB), nummer toegang 2.25.77.31, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, DNB, 2.25.77.31, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Dit deelarchief betreft de firma Scheurleer en Zoonen te 's-Gravenhage. Scheurleer en Zoonen's Bank was een aparte, aan Scheurleer gelieerde, instelling. Scheurleer en Zoonen bestaat van 1804 tot 1932 (faillissement). Scheurleer en Zoonen's Bank bestaat van 1917 tot 1931 (overname levensvatbare delen door Incassobank). De Bodegravensche Bank en de Alphensche Bank worden 1917 overgenomen door Scheurleer en Zoonen's Bank. In 1922 neemt Scheurleer en Zoonen de aandelen Bodegravensche Bank, en daarmee de Alphensche Bank, over. In 1931 worden de Bodegravensche en Alphense Bank resp. overgenomen door de Incassobank en een consortium van Alphense personages. Vanaf 1931 heeft Scheurleer en Zoonen het toezicht over de liquidatie van Scheurleer en Zoonen's Bank. Beide banken waren door personele bezetting nauw gelieerd.

De firma Scheurleer en Zoonen (SchZ) ontstaat in 1804 uit het notariskantoor Scheurleer. De bank is hoofdzakelijk actief op het gebied van de kredietverlening aan de middenstand, met name tuinders en vissers. Veel vissers hadden een rekening aan het bijkantoor in Scheveningen. Voorts is men werkzaam op het terrein van de incasso en commissiehandel. De bank vindt zijn particuliere cliënten vooral in de hoogste sociale laag van Den Haag. Van veel van deze personen beheert de bank het vermogen. Onder de cliënten bevinden zich bovendien in Den Haag gestationeerde buitenlandse diplomaten, maar ook buiten Den Haag en buiten Nederland wonende personen. Het bijkantoor te Delft is tevens een correspondentschap 1e klasse van DNB.

In 1917 geeft de Nederlandsche Handel-Maatschappij (NHM) te kennen, te willen samenwerken met de firma teneinde haar positie in de provincie te verstevigen. NHM wenst daartoe het filiaal van de firma te Delft over te nemen. Aangezien dat filiaal debet staat bij de firma ziet Scheurleer hierin een middel om onder moeilijke omstandigheden de firma gemakkelijker te kunnen financieren. De nieuwe bank draagt op aandringen van NHM de naam Scheurleer & Zoonen's Bank (SZB), vanwege de goede naam van de firma. Van de preferente aandelen wordt de helft genomen door SchZ en de helft door NHM. De agent van NHM te Rotterdam wordt voorzitter van de Raad van Commissarissen, en W.M. Scheurleer gedelegeerd commissaris. De nieuwe bank wordt gevestigd te Delft, Leiden en Gorinchem. Het Leidse kantoor ontstaat uit de overname van de Leidsche Bankvereniging en dat te Gorinchem uit de overname van de commanditaire vennootschap C. de Gijsselaar & Co. per 1 september 1917.

Per 1 mei 1918 verkoopt NHM aan SZB het gehele aandelenkapitaal van de Bodegravensche Bank (BB), waarmee SZB tevens eigenaar wordt van alle aandelen van de Alphensche Bank (AB). Al gauw blijken de verliezen bij de Bodegravensche Bank veel groter dan begroot, waardoor het voortbestaan van SZB, en daarmee van SchZ, wordt bedreigd. Voorjaar 1922 neemt SchZ daarom de aandelen van BB, en daarmee van AB, over. Na deze overname heeft SZB

toch nog te kampen met een verlies van fl. 1.100.000. In 1922 wordt de disconto-toelating van SZB bij DNB ingetrokken. Voortaan zal papier van SZB alleen aangenomen worden indien aangeboden door SchZ. Een andere verliespost voor SZB, van bijna 5 ton, blijkt een rekening ten name van A. Jacops te Brussel, die op 10 september 1917 door NHM aan SZB was overgedaan. In 1928 overweegt SchZ de post Jacops over te nemen, dan wel SZB over te doen aan een andere instelling. Bij de laatste optie wordt echter gevreesd dat SchZ bij verkoop van haar belangen in SZB aanzienlijke verliezen zal lijden. In 1928 wordt het verlies van SZB nog altijd beraamd op fl. 850.000,-. Op 11 mei 1931 besluit de aandeelhoudersvergadering van SZB tot liquidatie. Levensvatbare delen van zowel SZB als BB worden overgenomen door de Incassobank. Eind 1931 worden de aandelen AB door een consortium van aanstaande personen uit Alphen gekocht. De liquidatie vindt plaats onder toezicht van SchZ. Het verlies dat SchZ lijdt op SZB, vermeerderd met de crisis van de jaren '30, wordt Scheurleer fataal. De middenstand bleek niet langer in staat de verleende kredieten terug te betalen, terwijl het aantal opvragingen eind 1931 toeneemt.

Op 11 april 1932 vraagt de firma Scheurleer surséance van betaling aan. Op 5 augustus 1932 wordt het faillissement uitgesproken. In 1957 schrijft het agentschap 's-Gravenhage een verlies van ruim 15.000,- aan onbetaald disconto af.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

Gedurende de bewerking is niet vernietigd

Verantwoording van de bewerking

Het archief van de Fa. Scheurleer en Zoonen maakt deel uit van negentien deelarchieven die in een eerder stadium zijn bewerkt. In 2009 zijn de deelarchieven in één inventaris naar het Nationaal Archief overgebracht. Op verzoek van het Nationaal Archief is de inventaris van 2009 gesplitst in meerdere deelinventarissen. Deze splitsing heeft tot gevolg dat de beschrijvingen van de context van de later bewerkte inventarissen uitgebreider zijn dan die van voor 2009.

Ordening van het archief

De oude orde van dit archief is terug te vinden in een digitale dossierinventaris, die op zijn beurt is gebaseerd op een oudere papieren dossierinventaris, zie inv.nr. 3604

Verwant materiaal

De Alphensche Bank, dochteronderneming van Scheurleer & Zoonens Bank, is in 1973 geïntegreerd in de Algemene Bank Nederland (ABN). Levensvatbare delen van de Bodegravensche Bankvereniging, dochteronderneming van Scheurleer & Zoonens Bank, zijn in 1931 overgenomen door de Incasso-Bank. Levensvatbare delen van Scheurleer & Zoonens Bank zijn in 1931 overgenomen door de Incasso-Bank.

Voor Jaarverslag en prospecti Scheurleer & Zoonen's Bank NV, 1917 - 1929, zie archief DNB inv.nr. 8132. Voor ander archiefmateriaal van de Fa. Scheurleer & Zoonen uit 's-Gravenhage, 1840 - 1919, zie het Haags Gemeentearchief.

Voor Jaarverslag Bodegravensche Bank, gevestigd te Bodegraven, 1913, zie archief DNB inv.nr. 9477.

Voor Jaarverslag Alphensche Bank, gevestigd te Alphen aan de Rijn, 1916 - 1954, zie archief DNB inv.nr. 8167.

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

ZB. OPBOUW EN INSTANDHOUDING

13724, 13728-13731

Correspondentie van DNB met het agentschap 's-Gravenhage
inzake de firma Scheurleer en Zoonen

1899 - 1957

5 bestanddelen

13724 1899 - 1926

13728 1927 - 1930

13729 1931

13730 1932

13731 1933 - 1957

13755 Correspondentie van het agentschap Utrecht van DNB met het
hoofdkantoor van DNB inzake de Bodegravensche Bankvereniging
1906 - 1928

13726 Krantenknipsels
1910 - 1933

13820 Toezicht door DNB op de Alphensche Bank
1916 - 1927
Betreft deels archief van DNB

13742 Algemene informatie betreffende de haringvisserij te Scheveningen
1922 - 1932

13727 Correspondentie, notities en krantenknipsels inzake oplichting bij
het kantoor van Scheurleer te Gouda, ook genoemd de affaire van
Galen
1923 - 1926

ZB.03. FINANCIËEL BEHEER

13740 Overzichten met gegevens over de financiële gezondheid van
discontanten te Scheveningen
1903 - 1928

13713-13723

1905 - 1932

Jaarrekening en onderliggende stukken

11 bestanddelen

De jaren 1907 tot en met 1920 ontbreken

13713 1905 - 1922

13714 Ook van het bijkantoor te Scheveningen 1922

13715 1923

13716 1924

	13717	1925	
	13718	1926	
	13719	1927	
	13720	1928	
	13721	1929	
	13722	1930	
	13723	1931 - 1932	
13753	Jaarrekening en onderliggende stukken van de Bodegravensche Bankvereniging 1905 - 1929		
13725	Toezicht door het agentschap 's-Gravenhage op de financiële gezondheid van discountanten van Scheurleer 1905 - 1923		
13741	Inwinning van informatie over de financiële gezondheid van diverse discountanten te Scheveningen, onder andere haringrederijen 1916 - 1923		
13815-13816	Jaarrekening en onderliggende stukken van de debiteur Fa. Jac. den Dulk & Zonen te Scheveningen 1918 - 1941		2 bestanddelen
	13816	1918 - 1928	
	13815	1929 - 1941	
13735	Overzicht van discountanten bij het kantoor te 's-Gravenhage 1918 - 1931		
div.nrs.	Afhandeling van de debiteur N.V. Mode- en Pelterijenhandel C.H. Kühne & Zonen 1919 - 1949		22 bestanddelen
	13745	Correspondentie en notities 1919 - 1932	
	13751	Jaarrekening en onderliggende stukken 1921 - 1924 jan.	
	13756	Jaarrekening en onderliggende stukken 1924 feb. - 1925 jan.	
	13771	Maandbalansen 1924 jun. - 1927 sep.	
	13757	Jaarrekening en onderliggende stukken 1925 feb. - 1926 jan.	
	13758	Jaarrekening en onderliggende stukken 1926 feb. - 1927 jan.	
	13759	Jaarrekening en onderliggende stukken 1927 feb. - 1928 jan.	
	13772	Maandbalansen 1927 okt. - 1937	
	13760	Jaarrekening en onderliggende stukken 1928 feb. - 1929 jan.	
	13761	Jaarrekening en onderliggende stukken 1929 feb. - 1931 jan.	

- 13770** Hypothecaire inschrijvingen, akten, bewaargeving en belening 1930 - 1941
- 13762** Jaarrekening en onderliggende stukken 1931 feb. - 1933 jan.
- 13767** Officiële akten en polissen 1932 - 1941
- 13768** Correspondentie inzake bezuinigingen 1932 - 1936
- 13746** Correspondentie en notities 1933 - 1935
- 13769** Correspondentie en nota's inzake belastingkwesties en rechtsprocedures 1933 - 1941
- 13763** Jaarrekening en onderliggende stukken 1933 feb. - 1935 jan.
- 13764** Jaarrekening en onderliggende stukken 1935 feb. - 1937 jan.
- 13747** Correspondentie en notities 1936 - 1938
- 13765** Jaarrekening en onderliggende stukken 1937 feb. - 1939 jan.
- 13748** Correspondentie en notities 1939 - 1949
- 13766** Jaarrekening en onderliggende stukken 1939 feb. - 1942 jan.

13830 Jaarrekening en onderliggende stukken van de Alphensche Bank 1921 - 1931

13773-13774, 13821-13826

Afhandeling van de debiteur Fa. A. van den Toorn Jzn. te Scheveningen

1922 - 1949

8 bestanddelen

- 13823** Jaarrekening en onderliggende stukken 1922 - 1927
- 13773** Statuten, akten en borgstellingen 1924 - 1936
- 13821** Correspondentie inzake promesseschuld 1924 - 1933
- 13824** Jaarrekening en onderliggende stukken 1928 - 1932
- 13774** Correspondentie inzake het depot van bewaarneming 1932 - 1940
- 13826** Bedrijfsoverzichten 1932 - 1937
- 13825** Jaarrekening en onderliggende stukken 1933 - 1936
- 13822** Correspondentie inzake promesseschuld 1934 - 1949

13752 Jaarrekening en onderliggende stukken van de debiteur Fa. C. van den Toorn Jr. te Scheveningen 1922 - 1935

13818 Jaarrekening en onderliggende stukken van de debiteur Fa. J. van den Toorn Mzn. te Scheveningen 1922 - 1923

13743-13744 Jaarrekening van en correspondentie inzake de debiteur N.V. Glashandel en Glasindustrie v.h. Fa. H.L. Zalme & Zonen 1922 - 1932 2 bestanddelen

13743 1922 - 1926

-
- 13744** 1927 - 1932
- 13813** Jaarrekening en onderliggende stukken van de debiteur W. den Dulk Gzn. te Scheveningen
1923 - 1928
- 13814** Afhandeling van de debiteur Corn. den Dulk Jr. te Scheveningen
1924 - 1930
- 13819** Afhandeling van de debiteur Fa. M. van den Toorn den Dulk te Scheveningen
1924 - 1928
- 13754** Debiteurenlijst van de Bodegravensche Bankvereniging
1924
- 13750** Correspondentie inzake vervallen kredieten bij de Alphensche Bank
1925 - 1930
- 13827-13829** Afhandeling van de debiteur Fa. J.J. van den Toorn Azn. te Scheveningen
1930 - 1939 3 bestanddelen
- 13827** Bedrijfsoverzichten 1932 - 1934
- 13829** Jaarrekening en onderliggende stukken 1932 - 1939
- 13828** Bedrijfsoverzichten 1935 - 1939
- 13737** Notitie over het invullen van kredietstaatjes
1930
- 13739** Overzichten van kredieten verleend door de Alphensche Bank en de Bodegravensche Bank
1930 - 1931
- 13738** Overzichten van kredieten verleend door de kantoren te 's-Gravenhage, Scheveningen, Delft, Gorinchem, Gouda en Leiden
1930 - 1932
- 13736** Rente- en saldokaarten van de kantoren te Scheveningen en 's-Gravenhage
1931 - 1957
- 13749** Acceptantenkaarten A - Z
1932 - 1942
- 13817** Jaarrekening en onderliggende stukken van de debiteur Fa. C. van den Toorn Jr. te Scheveningen
1932 - 1941

13733	Journaal van het rekening-courant met, en van belening bij, het agentschap 's-Gravenhage van DNB 1932 - 1957	1 band
13734	Overzicht van betalingen van discountanten 1932 - 1957	1 band
13732	Register van promessen en rente van discountanten 1932 - 1957	1 band